voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 4 oktober 2023

Openbaar

Onderwerp	Stand van zaken Dynamische Mobiliteitsagenda / Mobiliteitsprogramma
Versienummer	1
Portefeuillehouder	G. Rots
Informant	Daniël Uenk / Michiel Rouschop
Afdeling	PPP
Telefoon	06 11 58 55 20
Email	d.uenk@zwolle.nl / m.rouschop@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	6.3.1 We zorgen voor een toekomstbestendige verkeersinfrastructuur met prioriteit voor schoon vervoer
Begroting wijzigen	Nee

Bijlagen

1. Doorkijk mobiliteitsagenda 2024

De raad wordt voorgesteld om kennis te nemen van:

1. De diverse bestedingsvoorstellen Mobiliteit zoals opgenomen in de begroting 2024.
2. Het integrale overzicht van de diverse inspanningen, projecten en activiteiten voor de jaarschijf 2024
3. De beschreven (proces)aanpak om te komen tot de integrale (programmatische) sturing op het gebied van mobiliteit.

Datum 4 oktober 2023

Inleiding
Op 16 december 2019 heeft de gemeenteraad de Mobiliteitsvisie "*Mobiliteit brengt Zwolle verder 2020-2030*" vastgesteld. Daarmee koos de raad om in te zetten op (1) een gastvrije, bereikbare stad, (2) een innovatieve -én vitale (wereld)fietsstad en (3) een verkeersveilige en toegankelijke stad. Vervolgens is op 13 september 2021 de huidige Omgevingsvisie *"Mijn Zwolle van Morgen"* vastgesteld. En onlangs heeft de raad kennisgenomen van de Verstedelijkingsstrategie inclusief het MIRT-onderzoek Bereikbare Regio Zwolle e.o., waarbij wordt voorgesorteerd op de noodzakelijke mobiliteitstransitie. De komende periode staat bovendien in het teken van het aanvullen van de omgevingsvisie met (onder andere) de belangrijke bouwsteen mobiliteit.

De vastgestelde ambities - en doorvertaling daarvan - in de Mobiliteitsvisie 2020-2030 zijn nog steeds volledig actueel en worden onderstreept door de meest recente inzichten vanuit o.a. de Verstedelijkingstrategie en het MIRT-onderzoek. Dat we op een andere manier met mobiliteit moeten omgaan is én wordt daarbij steeds duidelijker (m.a.w.: de *Mobiliteitstransitie*). Daarover heeft u als raad bij diverse onderwerpen meermalen gesproken en gedebatteerd. In het persbericht van 4 oktober jl. (aftrap consultatie nieuw parkeerbeleid) is hier bijvoorbeeld ook bij stil gestaan.

Dit alles vraagt om een goed en volledig beeld van de stedelijke mobiliteitsopgave van Zwolle, waarbij uiteraard volop oog moet zijn voor de bereikbaarheid en (verkeers)veiligheid van de stad van nu. Daarom zetten we vol in op een programmatische (en samenhangende) aanpak van mobiliteit. Om daarmee in het juiste tempo mee te bewegen t.b.v. de belangrijke gebiedsontwikkelingen, de stad bereikbaar en leefbaar te houden, actieve vormen van mobiliteit te stimuleren (onder andere door het toepassen van STOMP) en het combineren van mobiliteit mogelijk te maken (o.a. mobiliteitshubs). De komende periode wordt daarom toegewerkt naar een mobiliteitsprogramma met bijhorende meerjarige dynamische agenda. Daarover informeren we u als raad met deze nota, mede bedoeld als onderbouwing c.q. toelichting op diverse bestedingsvoorstellen tijdens de begrotingsbehandeling. Daarbij presenteren we een eerste versie van het in ontwikkeling zijn instrument 'mobiliteitsagenda', in dit geval de doorkijk voor de jaarschijf 2024.

Kernboodschap
Met de diverse vastgestelde visies (o.a. Omgevingsvisie en Mobiliteitsvisie) heeft de raad richting gegeven. Om mobiliteit als katalysator van de (kwalitatieve) groei van de stad te laten fungeren, is het noodzakelijk dat de mobiliteitsambities goed landen in opgaven, projecten en gebiedsontwikkelingen en bovendien de noodzakelijke beleidsinstrumenten tijdig beschikbaar zijn. We gaan de volgende stappen zetten in de mobiliteitstransitie en bijbehorende mobiliteitsambities verder uitwerken tot realiseerbare opgaven. Dit vraagt om sturing, samenhang (in de opdrachtverlening) en duidelijke (én meerjarige) prioritering qua keuzes. Waarna dit alles zal landen in de vorm van een dynamische mobiliteitsagenda, zoals ook in de mobiliteitsvisie al is toegezegd. Om de vertaling van visie én ambitie naar deze dynamische mobiliteitsagenda goed te kunnen maken, is een allereerst een aanvullend instrument nodig. Namelijk een Mobiliteitsprogramma, dat de ambities uit de Mobiliteitsvisie aanscherpt naar concretere opgaven. Zie hierna voor een schematische weergave:

Datum 4 oktober 2023

Om het Mobiliteitsprogramma invulling te geven wordt gebruik gemaakt van ‘wat er al is’ en niet ingezet op het opstellen van een nieuwe visie. Juist niet, er ligt immers een stevige en robuuste basis vanuit reeds vastgestelde visie(s). Het Mobiliteitsprogramma werkt de aanwezige visies uit in realiseerbare opgaven aan de hand van (strategische) doelstellingen. Uiteraard wordt dit proces nauw verbonden met de komende aanvulling op de Omgevingsvisie. De aanwezige (en nu in ontwikkeling zijnde) beleidskaders en visies zijn daarmee bepalend qua koers en richting. Het Mobiliteitsprogramma brengt verdere scherpte aan, legt accenten op opgaven en brengt de samenhang in beeld. Juist daarom is dit de noodzakelijke tussenstap om tot een dynamische mobiliteitsagenda te komen.

Samengevat, het Mobiliteitsprogramma:

- *Geeft inzicht in de te bereiken (strategische) doelstellingen;*
- *Geeft inzicht in de samenhangende inspanningen, projecten en activiteiten die nodig zijn om de doelstellingen te behalen;*
- *Laat de financiële doorvertaling daarvan zien;*
- *Beschrijft de veranderstrategie van het programma (‘hoe doen we dit’);*
- *Beschrijft het afwegingskader t.b.v. van het prioriteren en de af te wegen keuzes;*
- *En beschrijft de beoogde governance (sturing, organisatie en inrichting) om de doelen te behalen.*

Waar staan we

We zijn al aan de slag om de programmatische aanpak voor mobiliteit vorm te geven. Voor 2024 is hiertoe een bestedingsvoorstel opgenomen om programmamanagement (incl. ondersteuning) structureel te kunnen invullen. Parallel werken we aan een aanpak om de benodigde instrumenten (Mobiliteitsprogramma en Dynamische Mobiliteitsagenda) op te leveren. Het bijgevoegde overzicht is een eerste resultaat waarbij we inzicht en overzicht creëren tussen de diverse bestedingsvoorstellen en daarmee diverse onderzoeken, beleidsproducten, projecten, strategieën etc. Dit overzicht is volop in ontwikkeling en zal de komende periode verder worden vervolledigd en verrijkt tot een volwaardige Dynamische Mobiliteitsagenda. Denk bijvoorbeeld ook aan een koppeling met allerlei kaartmateriaal (GIS). Op dit moment heeft het overzicht dus nog geen meerjarig karakter, maar biedt dit een samenhangend overzicht van de voorgenomen inspanningen op het gebied van mobiliteit voor de jaarschijf 2024. Zowel gericht op inspanningen voor de stad van vandaag als de stad van morgen vanuit 1) de verschillende bestedingsvoorstellen, 2) de reguliere inzet vanuit bestaande begroting en 3) de beoogde mobiliteitsinvesteringen zoals opgenomen in de SIA.

Datum 4 oktober 2023

Toelichting doorkijk mobiliteitsagenda 2024
Voorgesteld is om vanaf 2024 jaarlijks een taakstellende stelpost beschikbaar te stellen voor Mobiliteit ad € 600.000,-. Ten behoeve van de voorgenomen programmatische aanpak vormt dit een financieel kader om rekening mee te houden. Voor de jaarschijf 2024 is nu een bestedingsvoorstel uitgewerkt op basis van dit beschikbare budget (zie structureel bestedingsvoorstel 17). Uiteraard wordt net als andere jaren gekeken hoe we door middel van subsidies een *multiplier* op dit budget kunnen organiseren, om daarmee de financiële slagkracht verder te vergroten.
Naast deze structurele stelpost zijn er (meerjarige) incidentele middelen beschikbaar (zie incidentele bestedingsvoorstellen 31 en 32), en de bijgevoegde raadsnota 'Besteding SPUK-middelen ambtelijke kosten klimaatakkoord 2024-2025'. In het bijgevoegde overzicht zijn tevens de lopende, afgeronde en voorgenomen mobiliteitsprojecten weergegeven. Ook wordt voorzien in een koppeling met de (voorgenomen) Mobiliteitsinvesteringen vanuit de Strategische Investeringsagenda.
Op deze onderdelen zit een sterke relatie met cofinanciering vanuit o.a. Rijk en provincie. Dit loopt qua proces, tempo en samenhang (nu) niet gelijk op met de gemeentelijke begrotingsbehandeling. Daarover volgt later waar noodzakelijk nog aanvullende informatie en/of besluitvorming. Indien er financiële of inhoudelijke afwijkingen zijn die niet passen binnen reeds vastgestelde besluitvorming, wordt dat uiteraard aan de raad voorgelegd. Uiteraard sturen we met het voorgenomen instrument Mobiliteitsprogramma aan op meer integrale besluitvorming voor de (meerjarige) projecten en investeringen.

Tot slot zijn er jaarlijks reguliere begrotingsmiddelen beschikbaar (€ 280.000), deze worden ingezet voor diverse kleine fysieke verkeersveiligheidsmaatregelen en verkeerseducatie. Hiervoor is een 50% (of 75%) subsidie vanuit de provincie Overijssel beschikbaar waardoor dit bedrag minimaal verdubbeld wordt qua investeringsvolume.

Wat hetzelfde blijft en wat verandert
Vanuit haar kaderstellende rol is het logisch dat de benodigde beleidskaders apart aan de raad worden aangeboden ter besluitvorming. Dit blijft zo. Denk bijvoorbeeld aan de komende parkeerstrategie en de ontwikkelstrategie hubs. Het Mobiliteitsprogramma brengt straks wel samenhang in beeld qua noodzakelijk beleidsinstrumentarium en stuurt daarbij op logische dwarsverbanden. Alle uitvoeringsgerichte inspanningen incl. financiële consequenties, landen tevens in het integrale Mobiliteitsprogramma en na prioritering en afweging volgt daaruit de dynamische mobiliteitsagenda. Het Mobiliteitsprogramma kijkt ca. 7 jaar vooruit en wordt ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Met de bedoeling om de raad beter in positie te brengen ten aanzien van de sturing op de strategische doelstellingen en bijbehorende meerjarige financiële consequenties De dynamische agenda kijkt twee jaar vooruit (één jaar hard en één jaar zacht) en maakt de vertaling van opgaven naar concrete activiteiten. Deze besluitvorming gaan we stroomlijnen door de dynamische mobiliteitsagenda te koppelen aan de reguliere beleids- en begrotingscyclus. Dat verandert. Dus geen afzonderlijke bestedingsvoorstellen meer, maar een (meerjarige) agenda vanuit een vastgesteld programma. Zo helpen we de raad in zowel haar kaderstellende- als controlerende rol en worden besluiten voor financiële claims in integraliteit met elkaar afgewogen. Bovendien laten we telkens zien wat er in het afgelopen jaar is uitgevoerd.
De mobiliteitsprojecten die onderdeel zijn van de verschillende gebiedsontwikkelingen hebben een bijzondere positie in dit geheel. Deze projecten worden in samenhang met het Mobiliteitsprogramma opgewerkt, maar de sturing op- en besluitvorming over deze projecten vindt plaats binnen de gebiedsprojecten. Dat blijft ook hetzelfde.

Datum 4 oktober 2023

Financiën
Zie diverse bestedingsvoorstellen begroting 2024 en de Strategische Investeringsagenda

Vervolg
Het komende half jaar wordt het Mobiliteitsprogramma verder vormgegeven en deze is (naar verwachting) in Q2 2024 gereed voor besluitvorming. Eerst worden een aantal belangrijke beleidsstukken (o.a. ontwikkelstrategie hubs, koers deelmobiliteit, parkeerstrategie etc.) ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. Deze beleidsstukken dienen vervolgens als bouwstenen voor het Mobiliteitsprogramma (en de mobiliteitsagenda). De verwachting is dat de raad in het komende voorjaarsmoment (PPN) over het Mobiliteitsprogramma kan besluiten met de daarin de geconcretiseerde opgaven incl. investeringen, die vervolgens dus per jaarschijf in de begroting landen.

Communicatie
Communicatie is onderdeel van de programmatische aanpak.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Zwolle

Datum 4 oktober 2023

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

Voorzitter, Peter Snijders

Secretaris, Dick Emmer